

- ✓ *převisu poptávky po penězích nad nabídkou peněz (EDM)* poklesl objem vyráběné produkce a současně s tím také vzrostla úroková míra,
- ✓ *převisu nabídky statků a služeb nad poptávkou po těchto statcích (ESG)* současně poklesla úroková míra a objem vyráběné produkce,
- ✓ *převisu poptávky po statcích a službách nad jejich nabídkou (EDG)* vzrostly jak úroková míra, tak objem vyráběné produkce.

23.3.1 Všeobecná rovnováha v modelu IS-LM

Jak je z předchozího textu zřejmé, jsme s pomocí modelu IS-LM schopni určit takovou kombinaci důchodu a úrokové míry, při níž jsou v dané ekonomice současně v rovnováze trh statků a služeb a trh peněz. Nyní však před námi vyvstává otázka, zda takto určený rovnovážný důchod bude také *důchodem potenciálním*, tj. důchodem vyjadřujícím *hodnotu statků a služeb, jež jsou v dané ekonomice vyprodukovány při plném využití všech dostupných výrobních faktorů*. Odpověď na tuto otázku je poměrně jednoduchá: má-li rovnovážný důchod odpovídat své potenciální úrovni, pak je nezbytně nutné, (1) *aby na trhu peněz domácnosti poptávaly přesně takové množství reálných peněžních zůstatků, jež je na tomto trhu nabízeno*, dále (2) *aby byl na trhu statků a služeb nabízen přesně takový objem produkce, který jednotlivé ekonomické subjekty na tomto trhu poptávají*, a v neposlední řadě, (3) *aby firmy plně využívaly výrobní faktory, jež mají v daném okamžiku k dispozici*. Budou-li současně splněny všechny tři výše uvedené podmínky, pak budeme hovořit o tom, že v námi analyzované ekonomice nebylo dosaženo vnitřní, ale tzv. *všeobecné rovnováhy*, tj. rovnováhy, při níž námi určený rovnovážný důchod odpovídá své potenciální úrovni. Z daného je tedy zřejmé, že má-li být v třísektorové ekonomice dosaženo bodu všeobecné rovnováhy, je nezbytně nutné, aby k průniku křivek IS a LM došlo právě na úrovni potenciálního důchodu, resp. produktu (viz obrázek č. 23-7b). Není-li tomu tak, pak můžeme konstatovat, že skutečná hodnota statků a služeb, jež byly v dané ekonomice vyrobeny neodpovídá hodnotě statků a služeb, které je možno vyprodukovat v okamžiku, kdy firmy plně využívají všech dostupných výrobních faktorů. Takováto situace je zachycena na obrázku č. 23-7a.

Jak je z daného grafu patrné, nejsou v námi analyzované ekonomice plně využity všechny dostupné zdroje, což se následně odráží v existenci tzv. *produkční mezery* (dále také *GAP*), vyjadřující *rozíl mezi skutečnou hodnotou produkce a hodnotou produkce, kterou by firmy mohly vyrobit při plném využití výrobních faktorů*, tj. v okamžiku, kdy daná ekonomika pracuje na úrovni *přirozené míry nezaměstnanosti*. Nízká ekonomická aktivita, signalizovaná právě produkční mezerou, a s ní spojená poměrně vysoká míra nezaměstnanosti tak pravděpodobně vyvolají reakci tvůrců hospodářské politiky, jejichž snahou bude stabilizovat hospodářský vývoj v dané zemi. K tomu pak nejspíše využijí nástrojů fiskální a monetární politiky, jež jsou považovány za základní nástroje stabilizační politiky vlády. Ideálním prostředkem pro analýzu účinnosti těchto nástrojů se pak jeví právě model IS-LM.